

«Det er turen som gjelder»

En fortelling om moderne dynamiske primærgrupper på to hjul.

“In a community we can count on each other's good will. If we stumble and fall, others will help us to stand on our feet again”

Zygmunt Bauman

En bacheloroppgave av Tonje Camilla Rustan & Silje Hjellset Skadsheim

Vi ønsker å takke

Vår veileder *Ugo Corte*, som med sin kunnskap har hjulpet oss å danne grunnlaget for denne oppgaven.

Christian og Knut Martin, for deres tekniske og akademiske støtte.

Familie og venner, som heier oss fram hver dag og alltid beholder troen på oss når vi selv tviler.

Våre informanter, som har delt sin tid, sine tanker og sine historier.

Dere har gitt denne oppgaven liv og dens forfattere gode minner.

For ikke å glemme *jentene på Bokkaféen*, som har holdt liv i oss med sine baristakunster.

Men fremfor alt ønsker vi å rette en takk til *hverandre*. I løpet av tre år sammen på dette studieprogrammet har vi ikke bare blitt gode samarbeidspartnere, men også nære venner. Det føles helt naturlig å avslutte disse tre årene med å skrive en oppgave om vennskap sammen med en god venn. Vi anbefaler alle som kan å skrive oppgaven sammen.

Tonje Camilla & Silje

Mai, 2024.

Sammendrag

Denne studien utforsker hvordan felles turer, symboler og ritualer påvirker samholdet i motorsykelgrupper. Disse gruppene består i vår oppgave av tre eller flere mennesker som trives med å kjøre motorsykel sammen på fritiden. Gjennom kvalitative fokusgruppeintervjuer og deltakende observasjon med medlemmer fra tre ulike MC-grupper, undersøker vi hvordan fleksibilitet i medlemskap og felles opplevelser bidrar til å styrke gruppetilhørighet og sosial integrasjon. Vi anvender teorier og perspektiver fra Randall Collins, Donelson R. Forsyth, Charles H. Cooley, Gary Alan Fine & Ugo Corte for å analysere hvordan interaksjoner og sosiale ritualer genererer emosjonell energi og etablerer et sett med delte symboler som styrker gruppens kohesjon.

Studien viser at selv om medlemskapet ofte kan være løst definert, er det de felles aktivitetene, som kjøreturer og samlinger rundt mat og drikke, som styrker følelsen av inkludering og tilhørighet. Disse elementene fremmer samhold og gir en dypere følelse av solidaritet blant medlemmene, likevel ser vi at de sosiale båndene og de delte historiene ofte er mer bindende enn de fysiske symbolene selv.

Våre funn illustrerer hvordan disse MC-gruppene fungerer som *moderne dynamiske primærgrupper*. Dette er grupper som har tilpasset seg den dynamiske samtiden der sosiale og teknologiske endringer skjer raskt, samtidig som de beholder essensielle funksjoner som emosjonell støtte og personlig utvikling, som karakteriserer Charles H. Cooleys' begrep om *primærgrupper*. Dette er et begrep han utviklet tidlig på 1900-tallet for å beskrive det som den gangen oftest gjaldt nærfamilien, nærsamfunnet og mennesker vi ikke nødvendigvis inkluderer i livet av eget valg. Videre viser studien hvordan felles turer, symboler og ritualer ikke bare styrker samholdet, men også fremmer kontinuerlige og gjensidig forpliktende aktiviteter som bidrar til å binde individene sammen. På samme tid ser vi at det finnes grensesettinger for hvem som er inne eller utenfor gruppene, og at gruppepress er en naturlig del av gruppedynamikken.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
1.1 Formål, metode og oppbygging.....	6
1.2 Historie og tidligere forskning.....	7
2. Teori	9
2.1 Samhandlingsritualer og emosjonell energi	9
2.2 Grupper som sosiale fellesskap	10
2.2.1 Egenskaper ved en gruppe	11
2.2.2 Hvorfor studere grupper?.....	11
2.3 Moro som en sosial forpliktelse	12
3. Metode	14
3.1 Metodevalg og utfordringer	14
3.2 Utvalg av informanter	15
3.3 Utarbeidelse av intervjuguide.....	16
3.4 Gjennomføring av intervjuer.....	16
3.5 Deltakende observasjon.....	17
3.6 Anonymisering og etiske hensyn	17
4. Empiri	19
4.1 Inndeling av informanter og bakgrunnsinformasjon	19
4.2 Fjellgutta	19
4.3 The Biker Ladies.....	19
4.4 De organiserte	20
4.5 Fellestrekk mellom gruppene	20
4.6 Forskjeller mellom gruppene	21
5. Analyse og drøfting	22
5.1 Fleksibilitet i medlemskap og fellesskapets samhold	22
5.2 Glede, moro og opplevelser som en sosial forpliktelse	27
5.3 Ritualer, symboler og regelmessige turer	30
5.3.1 Medaljens bakside	32
6. Konklusjon	34
Litteratur	36
Vedlegg	38
Vedlegg 1: Intervjuguide	38
Vedlegg 2: Samtykkeskjema.....	40

1. Innledning

Å kjøre motorsykkel er en fritidssyssele mange mennesker setter pris på, men søker man opp ordet «motorsykkel» på den norske søkeplattformen Oria, er det en klar overvekt av artikler som signaliserer at motorsykkel betyr «fare». De fleste treff omhandler ulykkesstatistikk og behovet for trafikksikkerhetsarbeid. Sistnevnte treff trenger ikke tolkes negativt, men det antyder at ordet motorsykkel er forbundet med fare og at det er en farlig fritidssyssele som krever større sikkerhetsfokus. Andre resultater omhandler kriminelle grupperinger slik som 1% klubber¹ (KRIPOS 2023; f.eks. Kuldova 2017), mens et fåtall resultater setter motorsykkelen i et fordelaktig lys. På den internasjonale søkeplattformen Google Scholar vises samme tendenser. Gjør man i tillegg søket om til engelsk blir det naturligvis et bredere utslag av treff, både i negativ og positiv retning. Videre vil et søk på UiS sin egen publiseringsplattform, Brage, vise at det finnes lite lokalprodusert litteratur om temaet «motorsykkel». Dette har gitt oss inspirasjon til å utforske denne tematikken med et mer lystbetont utgangspunkt. Ved å studere motorsykkelmiljøet i Norge fra et slikt ståsted, kan vi bidra til å motvirke de ofte negative stereotypiene av motorsyklister, motorsykkelgrupper (heretter MC-grupper), og gjenger som «adrenalinjunkier», kriminelle eller voldelige. Målet er å vise at motorsykkellentusiaster vel så gjerne kan være regnskapsføreren, barnehagelæreren eller den HR-ansvarlige i et større firma, og at gruppene de tilhører sitter på verdier som vennskap, trygghet, trafikksikkerhet og samhørighet. Denne intensjonen og bakgrunnen har ledet oss til oppgavens problemstilling:

Hvordan påvirker felles turer, symboler og ritualer samholdet i MC-grupper?

For å svare på problemstillingen har vi utarbeidet tre forskningsspørsmål som vil fungere som verktøy i analyse- og drøftingsdelen vår oppgave:

- 1: Hvordan påvirker fleksibiliteten i medlemskapene den generelle opplevelsen av samhold innad i MC-grupper?
- 2: På hvilken måte fungerer moro og felles opplevelser som en sosial forpliktelse i MC-grupper?
- 3: Hvordan bidrar bruk av symboler og ritualer til å forme og opprettholde fellesskapsfølelsen innad i MC-grupper?

¹ Motorsykkelklubber som definerer seg selv om «lovløse», de velger å stå utenfor samfunnet (NMCU 2013)

1.1 Formål, metode og oppbygging

Målet med oppgaven er å sette søkelys på de sidene ved motorsykkelkjøring som fremmer vennskap og samhold. For å dykke ned i dette feltet har vi valgt å utføre en kvalitativ studie som gir oss en dypere innsikt i flere av sidene ved dette fenomenet. Ved å snakke med menneskene som kjører sammen og har motorsykkel som fritidssysse, har dette blitt en naturlig fremgangsmåte for vår studie.

Vi har valgt å studere det norske motorsykkelmiljøet fra et mikrososiologisk perspektiv. Med hjelp fra Randall Collins' teori om *samhandlingsritualer* (Collins 2004) har vi systematisk lett etter de faktorene som fører disse personene sammen, de ritualene de fortsetter å møtes over og symbolene de sammen skaper. Vi ser også på gruppedynamikken innad i MC-grupper, samtidig som vi dykker ned i Charles H. Cooleys perspektiv på *primærgrupper* (Cooley 1909). Dette gir oss en indikasjon på hvordan slike grupper fungerer som sosiale enheter som påvirker individets oppførsel, følelser og bidrar til trygghet og tilhørighet. Samtidig ser vi for oss at konseptet om *moro* og *felles nytelse*, utviklet av Gary Alan Fine og Ugo Corte (2017), er essensielt for å vedlikeholde og styrke samholdet i MC-fellesskapet, og at felles aktiviteter som oppfattes som "moro" – fra turer til sosiale sammenkomster – bidrar til å bygge en sterk gruppeidentitet og fremmer en kultur der medlemmene føler seg verdsatt og inkludert.

Ønsket vårt er å belyse de positive sidene ved motorsykkelkjøring, gi menneskene som har denne lidenskapen en stemme, og forhåpentligvis bidra med å balansere allerede eksisterende litteratur med et bidrag som setter menneskene som kjører motorsykkel i fokus- og samholdet som tohjulingen gir. Metodisk har vi gjennomført kvalitative fokusgruppeintervjuer (Krueger og Casey 2015) med tre forskjellige MC-grupper. Informantene i studien har vi rekruttert fra flere kilder, deriblant via personlige bekjentskaper, relevante Facebook-grupper og via motorsykkel-relaterte foreninger. I tillegg til dette har vi utført deltakende observasjon (Halvorsen 2008, s. 133) ved to anledninger. For å representere ulike aspekter ved motorsykkelkulturen har vi etterstrebet å ha et variert mangfold i gruppen av informanter.

1.2 Historie og tidligere forskning

Ifølge *Norsk Motor Klubb* var den første motorsykkelen å finne i Norge kort tid før første verdenskrig brøt ut i 1914 (NMK 2024). Vi opplever noe usikkerhet knyttet til dette, da Thorbjørn Formo fra *Motorhistorisk Klubb Drammen* i en artikkel fra 2019 (Formo 2019) kan fortelle om hvordan forfatter Kjetil Langsæther i sin bok «Norske bilhistorier», gjennom leting i gamle avisartikler, har kunnet avdekke at den første motorsykkelen i Norge ble observert allerede i juni 1895. Dette antas å være en Hildebrand & Wolfmüller-motorsykel på snaue 50 kg, som attpåtil kunne ta fyr ved oppstart. Hvis dette stemmer så er det første bensindrevne kjøretøyet i Norge en motorsykel, og ikke en bil. Den meldte sin ankomst samme år, men senere på vinteren (2019). Motorsykkelen har blitt et vanlig syn på norske veier, og er et like sikkert vårtegn som hestehov og påskeliljen.

Forskning på temaet *motorsykel* finnes det mye av, men gjør man et søk på norske søkemotorer for akademiske tekster, vil det først og fremst være rapporter som omhandler ulykkesforebyggende tiltak (f.eks Huserbråten og Ottersen 2022; Njå og Iversen 2022; Wigum mfl. 2023). I tillegg finner vi to masteroppgaver som i nylig tid har tatt for seg tematikken motorsykel, deriblant Tone Iversen (2020) sin oppgave som tar for seg trafikksikkerhetsarbeidet i forbindelse med tung MC i Norge, og Anne Kristin Sivertsen (2020) sin oppgave hvor hun gjennom en organisert motorsykelklubb analyserer organisasjonsformer. Tereza Kuldova sin forskning tar for seg hvordan 1%-klubber verner om sine symboler og varemerker (Kuldova 2019; Pileberg 2016). Ellers ser vi en mangel på sosiologisk forskning og litteratur som tar for seg motorsykkelen i et sosialt perspektiv.

Søker man internasjonalt vil man finne mer litteratur med et sosiologisk perspektiv på motorsykel og sosiale miljøer rundt denne. D. Mark Austin (2009) sine etnografiske studier av ritualer og grenseskiller i et motorsykkelmiljø han møter på BMW²-stevner i USA, er det som har vist seg mest fruktbart for vår egen oppgave. Videre finnes det studier som utforsker motorsykkelturisme og hvordan ulike destinasjoner tilpasser seg for å tiltrekke seg motorsykkelturister (Sykes og Kelly 2014), og studier som tar for seg de mer mørkbetonede 1% gruppene, slik som Schmid sine etnografiske studier av utstøtte motorsykelklubber (Schmid 2020). Et annet vesentlig bidrag til sosiologien som fortjener oppmerksomhet her, er

² BMW – bil- og motorsykelmerke.

Ikuya Satōs etnografiske analyse av en motorsykkel-subkultur som oppsto i Japan på 1980-tallet. Denne subkulturen, kjent som «Kamikazebikere», uttrykker motstand mot samfunnets normer og verdier i lys av den nye velstanden, ved å benytte seg av risikotaking, parodi, og sin egen livsstil og estetikk som virkemidler (Satō 1991).

2. Teori

I denne delen utforsker vi de teoretiske perspektivene som vil danne rammeverket for resten av oppgaven. Målet er å forstå hvordan MC-grupper ikke kun er folk med en felles interesse, men sosiale enheter der samhold og tilhørighet står sentralt. Teoriene gir innsikt i hvordan felles aktiviteter, ritualer og symboler styrker de sosiale båndene i MC-gruppene.

2.1 Samhandlingsritualer og emosjonell energi

Randall Collins' teori om samhandlingsritualer (Collins 1998, 2004), kan bidra til å gi oss en bedre forståelse av hvordan sosiale interaksjoner og ritualer bidrar til å bygge sterke sosiale bånd og følelse av tilhørighet over tid. Sentralt i hans teori er konseptet om "emosjonell energi" (heretter EE), som mennesker får gjennom vellykkede sosiale interaksjoner (Collins 2004, s.49). Denne energien, som kan være positiv eller negativ, påvirker sjansen for at interaksjonen gjentas. Positiv EE resulterer i økt glede og forsterkede sosiale bånd mellom deltakerne, mens negativ EE kan føre til ubehag og svekkede sosiale bånd. Det er viktig å påpeke at forhøyet EE ikke alltid bidrar til positive sosiale konsekvenser, men at det også kan bidra til konflikt og ubalanse i maktforhold (Tjora 2018, s. 60). Collins argumenterer for at samhandlinger ikke bare er isolerte hendelser, men del av lengre kjeder av interaksjoner som sammen danner større sosiale strukturer eller nettverk. Disse interaksjonskjedene er forankret i dagligdagse "*her og nå*" situasjoner som kollektivt former samfunnet. I hans teori er situasjonen utgangspunktet for analysen, ikke individet (Collins 1998, s.20).

Symbolet spiller en nøkkelrolle i Collins' teori (Collins 2004, s.50), da disse fungerer som bindeleddet i samhandlingsritualene. Symboler, enten språk, verdier eller konkrete objekter, hjelper med å forsterke gruppeidentitet og samhold over tid. For at symboler skal beholde sin kraft og relevans, må ritualene som skaper de gjentas regelmessig (2004, s. 95). Collins' teori om samhandlingsritualer fremhever viktigheten av fysiske samlinger og felles fokus for å skape et enhetlig gruppesamhold (2004, s. 54–64). Når medlemmene i en gruppe har felles fokus på en hendelse eller et objekt, utvikles en felles stemning. Stemningen intensiveres gjennom synkroniserte handlinger, som fører til en sterkere følelse av tilhørighet og en klarere avgrensning av gruppeidentitet. Gjentatte samhandlingsritualer styrker gruppen ytterligere, og symbolene som representerer gruppen fylles med mening. Suksessfulle ritualer gir

medlemmene økt EE, som er essensielt for gruppesamhold og identitet. Vedlikehold av ritualene er avgjørende for å opprettholde samhold og gruppens dynamikk over tid (2004, s. 91). I konteksten av MC-grupper kan Collins' teori bidra til å forstå hvordan felles turer og samlinger ikke bare er sosiale begivenheter, men også viktige ritualer som genererer EE, styrker fellesskapsfølelsen og sikrer gruppens langsiktige samhold.

2.2 Grupper som *sosiale fellesskap*

«Groups hold the secret to the universe-the human universe, at any rate» (Forsyth, 2019, s. 2). Donelson R. Forsyths, en amerikansk sosialpsykolog, kom i 1990 ut med boken “Group dynamics” som tilbyr en vitenskapelig analyse av teori og forskning fra en rekke disipliner som studerer grupper (2019, s. xv). Forsyth viser et stort utvalg teorier som skal gi en dypere forståelse av gruppeteori, og vi har trukket ut deler av boken i vår teorigjennomgang, som kan benyttes for å forstå hvordan fellesskap og samhold oppstår og opprettholdes. Vi ser også på boken «Hva er fellesskap» av Aksel Tjora (2018). Tjora forteller bredt om fenomenet, og hvordan fellesskap kan dannes via alt fra jobb til felles interesser som fotball og motorsykkelmerker (Tjora 2018). Gjennom historien har menneskets eksistens og utvikling vært dypt forankret i det å tilhøre ulike grupper, som strekker seg fra familiære bånd til vennskapsbånd og større sosiale sammenhenger (Forsyth, 2019, s. 2). Å være en del av en gruppe danner psykologiske bånd som knytter oss nærmere andre mennesker, og en av mange definisjoner foreslår at en gruppe består av «to eller flere personer som er sammenkoblet gjennom sosiale forhold» (2019, s. 3). Dette gir en dypere innsikt i hvordan medlemmene i MC-fellesskapet interagerer med hverandre og hvordan disse interaksjonene bidrar til å skape sterkere følelse av samhold og identitet. Ved å anerkjenne at grupper spiller en viktig nøkkelrolle i å forme medlemmenes adferd, vurderinger og følelser, kan vi bedre forstå dynamikkene innad i MC-gruppene.

Sosiologen Charles H. Cooley introduserte i 1909 begrepet *primærgrupper* for å beskrive våre næreste allierte. Dette er nærfamilie, nærsamfunnet og de menneskene man nødvendigvis ikke velger inn i livet av eget valg, men som blir viktige støttespillere (Cooley 1909).

Primærgrupper spiller en nøkkelrolle i å forme medlemmenes adferd, vurderinger og følelser, og tilbyr samtidig beskyttelse og omsorg. Han anså derfor at disse gruppene bidro til å forme individer til sosiale vesener. De fleste er innom flere sosiale grupperinger gjennom livet, men

ofte er det kun et begrenset antall primærgrupper som spiller en sentral rolle i vår sosiale verden (Cooley, 1909; Forsyth, 2019, s. 6). Cooleys begrep om primærgrupper som sosial støtte og omsorg kan sees på som relevant ved at det hjelper oss til å undersøke hvordan MC-gruppene tilbyr sine medlemmer en følelse av tilhørighet og beskyttelse, og på denne måten fremmer en dypere forståelse av deres sosiale struktur og kollektive identitet.

2.2.1 Egenskaper ved en gruppe

For å få en bedre forståelse av en gruppes natur, må vi se på hvordan den er satt sammen. Hvert medlem bringer med seg et sett av ferdigheter, svakheter og holdninger som alle påvirker dynamikken i gruppen (Forsyth, 2019, s. 8). En nydannet gruppe vil naturlig nok opptre annerledes enn en som har eksistert over lengre tid, slik som for eksempel en gruppe med veteranstatus. Gruppemedlemskap kommer ofte med visse grenser som definerer hvem som tilhører gruppen og hvem som ikke gjør det. I grupper med mindre formell struktur kan medlemskapet være mer variabelt, og medlemmene kan komme og gå med få konsekvenser. Det kan også være enklere å ekskludere noen fra gruppen eller å åpne opp for nye medlemmer (Forsyth, 2019, s. 8).

2.2.2 Hvorfor studere grupper?

«A sociology without groups is an incomplete and thin discipline»

Gary Alan Fine (2012, s. 172).

Å studere grupper betyr at man får en dypere forståelse for menneskelig samhandling. Gruffeforskere overbevist om at hvis man ønsker å forstå individer, må man forstå hvordan en gruppe fungerer (Forsyth, 2019, s. 23). Mennesker har en tendens til å oppføre seg annerledes når de er en del av en gruppe istedenfor alene. Når folk er i grupper, tilpasser de seg gruppepress, og som et resultat av dette engasjerer de seg i visse typer adferd som de gjerne ikke ville gjort hvis de var isolert fra gruppens innflytelse (Forsyth, 2019, s. 23). Ved å benytte dette perspektivet vil vi få en dypere innsikt i hvordan grupper utvikler og opprettholder samhold. Sosial innflytelse og gruppenormer former medlemmenes oppførsel, styrker samholdet og skaper et miljø hvor individer kan finne støtte og fellesskap.

2.3 *Moro* som en sosial forpliktelse

Hva er *moro*, og hvor viktig er *moro* for gruppens overlevelse og samhold? I artikkelen "Group Pleasures: Collaborative Commitments Shared Narrative and the Sociology of Fun" av Gary Alan Fine og Ugo Corte, defineres *moro* som «en uformell og uskreven rekke samarbeidshandlinger som gir og oppleves som å gi felles glede» (Fine & Corte, 2017, s. 35). Artikkelen utforsker hvordan *moro* er en sentral faktor for gruppers overlevelse og samhold, spesielt gitt deres skjørhet og behov for kohesjon (2017, s. 64).

Begrepet *kohesjon* er lånt fra naturvitenskapen (Helseth 2023), og kan oversettes til "*å henge sammen*". Fine & Corte (2017) knytter begrepet til gruppers evne til samhold over tid gjennom utvikling av sterke sosiale bånd og gjensidig tiltrekning blant medlemmene. Artikkelen påpeker at små grupper, på grunn av deres størrelse og skjørhet, er avhengige av kohesjon for å overleve og trives (2017, s. 64). *Skjørhet* i grupper refererer til hvor sårbare de er overfor oppløsning eller konflikt, og dette kan både være en drivkraft for og en trussel mot kohesjon, siden det skaper et behov for felles grunnlag og interesser blant medlemmene for å opprettholde stabilitet (2017). Sosiale fellesskap, som gruppene vi har studert, kan være skjøre. For at disse gruppene ikke skal forvitte, må medlemmene hele tiden jobbe for å vedlikeholde og ta vare på gruppens integritet. Dette krever kontinuerlig reproduksjon av sosial interaksjon, noe som ligner på Collins' teori om bruk av ritualer for å vedlikeholde interaksjonsmønstrene i grupper (Collins, 1998, s. 23).

Moro er ofte uforutsigbart, selv om vi prøver å skape morsomme øyeblikk, vet vi aldri helt hvordan det vil ende opp (Fine & Corte, 2017, s. 66). Det å le og ha det gøy sammen kan knytte folk tettere sammen, ved at det gir en ny måte å forstå hverandre på samtidig som det skaper en følelse av samhold. Hvem som får være med på *moroa* og hvem som holdes utenfor, spiller også en stor rolle for hvordan vi føler at vi passer inn i en gruppe (2017, s. 78). Selv tull og tøys som kan virke litt på kanten, hjelper til med å markere hva som er akseptert i gruppen, og det hjelper oss å skille mellom de som er en del av gruppen og de som ikke er det. *Moro* betraktes som en del av en større familie med begreper, sammen med humor, lek, erting, eventyr og spill, som er knyttet til en emosjonell tilfredsstillelse og spontanitet i sosiale situasjoner. I motsetning til enkel nytelse, som er en individuell følelse, oppstår *moro* kollektivt og forsterkes gjennom deltakelse og samhandling i gruppen. Dette gjør *moro* til et kollektivt prosjekt (Fine & Corte, 2017, s. 65-67).

Når gruppen samles og har det hyggelig, i spesielle øyeblikk som festligheter eller samlinger, skapes det sterke bånd. Disse stundene av moro fungerer også som en måte å løse opp i eventuelle spenninger som kan ha bygget seg opp i gruppen, siden latter og felles glede kan gjøre det lettere å omgås og samarbeide med andre (Fine & Corte, 2017, s. 73). På denne måten er moro mer enn bare å ha det gøy, noe som hjelper folk å knytte seg til hverandre og skaper en mer harmonisk gruppedynamikk. Det å ha det gøy sammen er noe som kan skje spontant eller være planlagt, og dette bidrar til å skape en sterkere identitet for gruppen (2017, s. 65). Felles glede og moro fører til gode følelser og tettere forhold mellom folk. Fine & Corte peker også på at moro kan være en måte å binde sammen historier fra fortiden og skape en følelse av kontinuitet og tilhørighet i en gruppe. *Delt narrativ* refererer til en felles fortelling eller et sett av historier som medlemmene i en gruppe deler og identifiserer seg med. Dette bidrar til å forme gruppens identitet og kultur. I artikkelen blir det argumentert for at disse felles narrative hjelper til med å styrke båndene mellom gruppemedlemmene ved å gi dem en felles historie og verdier (2017, s. 76-78). Forpliktelse på sin side refererer til medlemmenes hengivenhet til gruppen og deres villighet til å bidra til og støtte gruppen. Artikkelen diskuterer hvordan moro og felles gleder fungerer som en kraftig mekanisme for å bygge forpliktelse og lojalitet blant medlemmene (2017, s. 73-76). Artikkelen setter også fokus på at *moro* er en medalje med en bakside. Hvis noen ikke er del av moroa, er de per definisjon ekskludert fra samholdet- og dette er et viktig poeng å ha med seg videre (2017, s. 78).

Konseptet *moro* kan bidra til å forklare samholdet innad i MC-grupper. Der felles aktiviteter som oppfattes som moro, fra turer til sosiale sammenkomster, bidrar til å bygge en sterk gruppeidentitet og fremmer en kultur der medlemmene føler seg verdsatt og inkludert. Ved å framheve moro og nytelse som sentrale deler av samholdet, ser vi på hvordan disse aspektene ikke bare er tilfeldige, men fundamentale mekanismer som aktiverer og vedlikeholder de sosiale båndene og den kollektive identiteten i gruppene.

3. Metode

3.1 Metodevalg og utfordringer

Vi har valgt kvalitative metoder for vårt prosjekt om vennskap, samhold og sosiale relasjoner innad i MC-grupper. Vi har brukt fokusgruppeintervju og deltakende observasjon for å få et bredt perspektiv, og for å nærme oss informantenes tanker og handlinger (Halvorsen, 2008, s. 133,139; Krueger & Casey, 2015). Fokusgrupper er gruppeintervjuer, i vårt tilfelle er det mellom 4-5 deltakere per gruppe. Dette tillater diskusjon og meningsutveksling, mens deltakende observasjon gir innsikt i faktisk atferd. En annen fordel er at de gir mye data på kortere tid, enn ved dybdeintervjuer. Vi har vært bevisste på å unngå forhåndsantakelser i den grad dette er mulig. Vi har jobbet induktivt (2008, s. 24), og basert videre arbeid på funn fra intervjuer. Dette har gitt oss grunnlag for teori, problemstilling og forskningsspørsmål. Vi intervjuet tre grupper av motorsykkelenusiaster. Ideelt sett skulle vi intervjuet en eller to grupper til, dette for å oppnå høyere *metning*, altså det punktet hvor flere intervjuer ikke lenger bidrar til særlig ny informasjon (2008, s. 165). Siden gruppene består av medlemmer som kjenner hverandre godt, kan dette begrense vår evne til å fange opp perspektiver fra folk utenfor gruppen. Vi vil derfor nøye vurdere denne dynamikken for å sikre en balansert forståelse av deltakernes erfaringer.

Selv om de fleste studier står overfor utfordringer med validitet, reliabilitet og overførbarhet (Halvorsen, 2008, s. 67-73), har vi gjort vårt beste for å begrense disse. Vi ønsker å få et nøyaktig bilde av det vi undersøker ved å bruke fokusgrupper, noe som bidrar flere meninger og ideer (Krueger & Casey, 2015, s. 2). Vi har forsøkt å sammensette et variert utvalg av informanter med tanke på alder, kjøreeerfaring og kjønn. Når det gjelder reliabilitet har vi utviklet en grundig intervjuguide som vi har fulgt nøye gjennom alle intervjuene. Den er tilgjengelig som eget vedlegg. Vi har også brukt pålitelig opptaksutstyr og transkribert intervjuene manuelt for å sikre kvalitet.

Potensielle farer ved bruk av fokusgrupper er at noen deltakere kan ta mer plass enn andre, eventuelt at noen velger å holde igjen om egne tanker eller holdninger for å unngå f. eks

uenigheter (Krueger & Casey, 2015, s. 14-16, Halvorsen, 2008, s. 252). Vi erkjenner at vårt eget seleksjonsbias kan påvirke studien, gitt vår egen interesse og erfaring med motorsykler. Det er også viktig å påpeke at begge forfattere av denne oppgaven er kvinner som forsker på et relativt mannsdominert fenomen, noe som *kan* bidra til mulig moderasjon i svar hos informanter. Dette er for øvrig ikke noe vi opplevde under våre intervjuer. Vi anerkjenner at vår studie ikke nødvendigvis lar seg direkte overføre til andre kontekster, men når det er sagt, er det ikke urimelig å anta at likhet i svar og resultater kunne forekomme om studien ble gjort andre steder i Norge.

3.2 Utvalg av informanter

For å komme i kontakt med informanter har vi benyttet personlig bekjentskap og *snøballsutvalgmetoden* (Halvorsen, 2008, s. 164). Denne metoden innebærer å starte med noen få personer som passer kriteriene for studien, og deretter be dem anbefale andre potensielle deltakere (2008, s. 164). I tillegg har vi kontaktet aktuelle informanter via relevante Facebook-sider for den lokale motorsykkel-kulturen. Menneskene vi fikk kontakt med har videre anbefalt andre mulige deltakere. Våre potensielle informanter fikk en kort beskrivelse av oppgaven, og alle ønsket å delta, sannsynligvis fordi temaet er positivt og ikke oppleves som sensitivt eller ubehagelig.

Vi har forsøkt å få ulike fokusgrupper med hovedfokus på kjønn og alder. To av gruppene består av venner som kjører sammen uten å være en formell motorsykkelklubb, mens den siste gruppen er en organisert motorsykkelklubb. Vi kontaktet denne klubben på grunn av ønsket alder på deltakerne. Våre fokusgrupper består av: *De organiserte* (fire menn, 54-66 år), *Fjellgutta* (fem menn, 38-55 år) og *The biker ladies* (fire kvinner, 44-51 år). Gruppene er navngitt av oss for å skille dem. Den organiserte klubben har et annet navn i virkeligheten, mens de andre ikke identifiserer seg med et bestemt navn. Det er en overvekt av menn blant respondentene, med ni menn og fire kvinner. Alle respondentene har førerkort for tung motorsykkel, med det eldste fra 1974/1975 og det nyeste fra 2021. Motorsykkelmiljøet på Nord-Jæren er lite, noe som begrenser den demografiske variasjonen, spesielt innenfor bacheloroppgavens tidsrammer. Vi erkjenner at aldersspennet ikke er så variert som ønsket, da ingen informanter er under 38 år, noe som kan påvirke svarene vi får.

3.3 Utarbeidelse av intervjuguide

Vi utarbeidet en semistrukturert intervjuguide som rettesnor for fokusgruppeintervjuene. Guiden inneholdt spesifikke overordnede temaer med 2-3 spørsmål under hver kategori. Semistrukturerte intervjuer bruker åpne spørsmål og spesifikke temaer uten faste svar (Stuvøy et al., 2022, s. 250). Vi valgte åpne spørsmål for å oppmuntre til gode samtaler og la deltakerne styre samtalen (Halvorsen, 2018, s. 142). En utfordring med slike intervjuer er klassifisering av informasjon og tidsbruk, men fordelene er at respondentene kan tolke og svare fritt uten å bli ledet til ønskede svar fra oss (2008, s. 138). Se vedlegg for intervjuguiden.

3.4 Gjennomføring av intervjuer

Gjennomføring av intervjuer foregikk i mars måned, henholdsvis på kveldstid for alle tre gruppene. Vi lot gruppene, via våre kontaktpersoner, bestemme møteplass og tidspunkt. Alle informanter fikk et fysisk samtykkeskjema som de skrev under på, der formålet med intervjuene, oppgavens tema og formål, og deres rettigheter ble presentert (Halvorsen, 2008, s. 251). Vi brukte egne mobiltelefoner med *Nettskjema* sin egen diktafon-app (UiO 2024) som krypterte all informasjon. For å unngå mest mulig støy ble intervjuene gjennomført innendørs. Et intervju ble gjennomført i stuen til vår kontaktperson, et annet i et privat lokale som i all hovedsak brukes til å dyrke motorsykelhobbyen og å ha sosiale sammenkomster i. Intervjuet med den etablerte motorsykelklubben fant sted i deres egne lokaler under et av deres faste møter. Her møtte vi tekniske utfordringer, da vi satt med våre fire informanter noen få meter unna resten av forsamlingen (10-15 stk.) som drakk kaffe og snakket. Heldigvis viste det seg at opptaket ble bra og derfor lett å transkribere.

Vi satte av en tidsramme på 45-60 minutter, men vi opplevde i alle tre tilfeller at vi gikk over tiden. Hvert intervju varte i nærhet av 90 minutter, da samtalene raskt gikk av seg selv. En av oss styrte samtalen, men den andre noterte og kom med eventuelle oppfølgingsspørsmål. Intervjuguiden ble i stor grad fulgt, men på en ganske ustrukturert måte, da det viste seg at flere av spørsmålene ble svart på før vi i det hele tatt hadde kommet til dem. Dette fordi alle tre samtaler fort fikk sin egen driv, og derfor trengte lite hjelp av oss moderatorer for å komme noen vei. I noen tilfeller måtte vi «peile» informantene tilbake til den røde tråden, da samtalene kunne begi seg ut på temaer som ikke var relevant for oppgaven. Dette var vi

forberedt på, da menneskene vi snakket med var venner og derfor hadde en felles verden sammen som ikke nødvendigvis omhandlet motorsykkel. Transkribering skjedde først automatisk med programvaren til Nettskjema, men siden dette sjelden blir korrekt gjengitt i sin helhet av programvaren, måtte vi inn og manuelt korrigere alt, ved bruk av opptak og egne notater. For ryddighetens skyld ble det naturlig at kun én av oss gjorde etterarbeid og koding for å få en helhet i funnene.

3.5 Deltakende observasjon

Ved to separate anledninger har vi deltatt på *De organiserte* sine sammenkomster. Den ene gangen deltok begge forfattere på et fast møte i deres lokaler. Den andre gangen deltok en av forfatterne på et førerutviklingskurs på bane arrangert av samme gruppe. Disse kursene er åpne for alle, og arrangeres årlig for at mennesker som allerede har førerkort kan få sjans til å videreutvikle sine ferdigheter for å bli tryggere på sykkelen. Kurset vår forfatter deltok på er støttet av Trygg Trafikk Rogaland, og godkjent av Statens Vegvesen. Her både observerte hun, deltok aktivt ved å selv kjøre motorsykkel, og deltok i samtaler med gruppe-medlemmer som var til stede. Den deltakende observasjonen skjedde ikke i sammenheng med gjennomføring av gruppeintervjuer. Vi har i stor grad basert oss på korte feltnotater, derfor er gjengivelse av samtaler fra deltakende observasjon i større grad parafraseringer enn hva det er i intervjuene. I tillegg har vi hatt større fokus på *hva som skjedde* enn *hva som ble sagt* på førerutviklingskurset- da egen deltakelse gjorde det vanskelig å alltid holde en samtale gående. Formålet med deltakende observasjon har i vår oppgave vært å støtte opp om intervjuene, og øke oppgavens validitet, ved å få et rikere datatilfang (Halvorsen, s. 67). Alene ville ikke dette vært tilstrekkelig som metode.

3.6 Anonymisering og etiske hensyn

Selv om informantene ikke utgjør en sensitiv gruppe, har vi valgt å anonymisere dem og gi de nye navn. Motorsykkelmiljøet i Rogaland er relativt stort, men informantene fra de uformelle gruppene er lettere å anonymisere enn de fra den formelle klubben. Sistnevnte klubb kan potensielt knyttes til kjente personligheter i lokalmiljøet med ansvarsroller, og kan derfor være gjenkjennelige. Full anonymisering av en organisert klubb er derfor utfordrende på grunn av gjenkjennbare markører. Vi beskriver alder fra ytterpunkt til ytterpunkt per gruppe.

Informantene ble informert om anonymiseringstiltak, og all data er behandlet i henhold til GDPR (Stuvøy et al., 2022, s. 93-94).

4. Empiri

4.1 Inndeling av informanter og bakgrunnsinformasjon

I følgende kapittel vil vi presentere hver av fokusgruppene, for så å presentere deres likheter og ulikheter. I kapittel 6 vil vi identifisere og diskutere tre sentrale temaer som går igjen i hver gruppe, i lys av det teoretiske rammeverket vi har brukt.

4.2 Fjellgutta

Dette er en gruppe på ni menn, og vi har snakket med fem av dem. Denne gjengen møtes hovedsakelig for å kjøre motorsykkel sammen, som deres årlige langtur på sommeren.

Fjellgutta arrangerer også et årlig julebord.

Fjellgutta er en uformell gruppe der eneste krav for medlemskap er at man passer inn med gjengen sosialt. Det er ikke fokus på statussymboler som emblemer eller bestemte merker på sykkel eller kjøreklær. De har heller ikke et felles emblem eller andre markører som skiller dem ut som en gruppe. *Fjellgutta* opererer ikke under noe navn, vi har gitt dem det for å gjøre det enklere å skille mellom gruppene i oppgaven. Aldersspennet på våre informanter i *Fjellgutta* er fra 38 – 55 år.

4.3 The Biker Ladies

I denne gruppen har vi snakket med fire kvinner som kjører motorsykkel sammen. Utenom dette går de ofte turer eller trener sammen. Motorsykkel er en viktig del av deres felles sosiale liv, og en av kvinnene disponerer et eget lokale som de møtes i for å dyrke interessen. Det er her vi møttes for intervju. Om våren og sommeren kjører de ofte turer sammen, både lange og korte.

The biker ladies er ikke en organisert gruppe, og navnet har vi, i likhet med *Fjellgutta*, gitt dem for å skille gruppene i oppgaven fra hverandre. Det er ingen formelle krav for innpass, utenom at folk som vil være med er hyggelige og går godt sammen med damene ellers. Denne

gruppen har ikke fokus på statussymboler, merker på sykkel eller kjøreklær, og heller ikke her opereres det med felles emblemer eller andre identifiserende markører. Aldersspennet på våre informanter i *The biker ladies* er fra 44 – 51 år.

4.4 De organiserte

I denne gruppen har vi snakket med fire medlemmer av en organisert MC-klubb. Vi møttes to ganger i klubbens egne lokaler, en gang for å observere og en annen gang for å utføre intervjuer. De to gangene vi har vært til stede har det vært rundt 10-15 medlemmer samlet, og det var de selv som bestemte hvem som skulle være med på intervju. MC-klubben fokuserer på det sosiale som felles turer (deriblant en ukentlig tur til Oltedal), et årlig landstreff, i tillegg til å arrangere førerutviklingskurs. For å bli medlem av klubben må man melde seg inn og betale medlemskontingent, men ellers er det få krav. Klubben er del av et større nettverk av filialer rundt i landet som samarbeider tett.

Forskjellen fra våre to andre grupper er at denne gruppen er organisert, men utenom dette har de alle samme avslappede syn på statussymboler som merker på klær og sykler, og de har ikke tradisjon for å ha logo for eksempel på kjøreklær. *De organiserte* opererer under et annet navn, men vi har valgt å endre dette i oppgaven. Aldersspennet på våre informanter i *De organiserte* er mellom 54 – 66 år.

4.5 Fellestrekk mellom gruppene

Basert på intervjuene ser vi at gruppene deler en sterk lidenskap for MC-kjøring. Kjøring kan sees på som både terapi, en flukt fra daglig stress, men også glede og en identitetsmarkør. Videre ser vi at sosialt samhold er et gjengående tema. Alle tre grupper forteller om hvordan felles kjøreturer er viktig for dem, og hvordan disse turene bidrar til å styrke vennskap og fellesskap. Alle gruppene beskriver at inkludering er viktig. Nye medlemmer er velkomne, og det er tilsynelatende få forbehold for å ta del av fellesskapet. Når dette er sagt, så legges det klar vekt på at personlig karakter og holdninger er viktig om en skal passe inn i gruppene. Materielle faktorer som type motorsykkel eller merker på kjøreklær er ikke viktig. De organiserte har eget emblem, men selv dette brukes i liten grad, og da oftest i form av små klistremerker eller pins.

4.6 Forskjeller mellom gruppene

Selv om det kommer tydelig frem at gruppene deler mange felles verdier, kommer det også fram at det er visse forskjeller mellom gruppene. Den første gruppen, *Fjellgutta*, er en uformell samling av menn uten organisasjonstilhørighet eller formelle krav til medlemskap. Det samme ser vi hos *The biker ladies*. *De organiserte* er på sin side en formell MC-klubb, der krav for medlemskap består av innmelding og betaling av kontingent.

I *De organiserte* vektlegges det ønske om flere medlemmer, noe som ikke kommer tydelig fram hos de to andre gruppene- selv om de ikke nødvendigvis er negative til nye tilskudd. En annen vesentlig forskjell mellom gruppene er bruken av kommunikasjon under kjøreturene. For *Fjellgutta* er det viktig å kunne snakke sammen underveis på turene, derfor har de investert i felles kommunikasjonsanlegg i hjelmene som gjør at de kan snakke sammen. Dette er ikke noe verken *The biker ladies* eller *De organiserte* vektlegger, de kommuniserer først og fremst ved å planlegge i forkant eller å bruke visuelle tegn.³

³ Visuelle tegn som peking, retningslys³ og liknende.

5. Analyse og drøfting

Kapittelet som nå følger, tar for seg en analyse av de empiriske dataene vi har innhentet gjennom de tre intervjuene med våre informanter og gjennom deltakende observasjon. Gjennom en drøftende diskusjon vil vi bevege oss inn i et landskap hvor personlige fortellinger veves sammen med det teoretiske fundamentet vi har belyst i foregående kapitler. Ved å kaste lys over de sosiale mekanismene som er i spill innad i disse gruppene, vil vi utforske hvordan de bidrar til å skape et tett samhold og en felles identitet blant medlemmene, og illustrere hvordan motorsykkelen er mer enn bare en fritidsinteresse. Med utgangspunkt i problemstillingen "Hvordan påvirker felles turer, symboler og ritualer samholdet i MC-grupper?" vil vi ut fra diskusjonene blant deltakerne identifisere noen sentrale temaer for videre analyse. Drøftingen og analysen vil skje fortløpende og deles inn i tre hovedtemaer, der forskningsspørsmålene på sin side vil hjelpe oss å konkretisere funnene i våre data.

5.1 Fleksibilitet i medlemskap og fellesskapets samhold

“Men jeg tror dere skal legge merke til at det er en genuin omsorgstanke. Det er en vilje til å forbedre noen både for egen del, men også for kollektivet sin del”. Thor

For å belyse det første forskningsspørsmålet “Hvordan påvirker fleksibiliteten i medlemskapene den generelle opplevelsen av samhold innad i MC-grupper?”, starter vi med å se nærmere på medlemskapene innad i gruppene og fellesskapets samhold som sentrale temaer. Informantene våre deler en felles oppfatning om åpenhet i gruppene, hvor medlemskap er fleksibelt og ikke innsnevret av strenge kriterier. En av informantene fra *De organiserte* påpeker «Vi vil jo selvfølgelig ha nye medlemmer, det betyr jo en del, men vi har aldri vært limited eller begrenset.» I all hovedsak opererer denne klubben med betalende medlemskap, som støtter opp om årlige aktiviteter og klubbens opprettholdelse. Selv om de som ønsker å være fullverdige medlemmer av klubben betaler medlemskap, er likevel de fleste arrangementer og turer åpne for alle. Når de møtes i klubblokalet på mandager, dukker det ofte opp folk som ikke nødvendigvis er medlemmer, men som ønsker en kopp kaffe og en

god prat med likesinnede. Dette fikk vi bekreftet gjennom vår deltakende observasjon da vi var til stede under det ukentlige klubbmøtet med klubben. Et nytt medlem dukket opp denne kvelden og hun slo av en prat med oss. Hun fortalte oss at “jeg ble anbefalt å komme hit fordi jeg ville passe inn i klubben”. Hun var også en av de fremmøtte på førerutviklingskurset vi observerte, da hun ikke hadde kjørt på mange år. Hun ønsket å friske opp gamle ferdigheter. Noe tilsvarende observerer vi i de to andre gruppene der medlemskap baserer seg mer på vennskap enn kontingent. Ragnar i *Fjellgutta* påpeker: «hvis noen kjenner noen som hadde passet inn i gjengen, så inkluderer man de også», og legger til: «De som har lyst til å være med og kjøre får være med».

Imidlertid indikerer noen informanter visse uttalte kriterier for inkludering. Brynhild fra *The biker ladies* sier: «De må være kjekke og ha godt humør. Vi liker ikke sånne sure drittkjerringer». Dette gir innsikt i gruppens prioriteringer av felles interesser over eksklusivitet, noe som bidrar til et mer avslappet og inkluderende miljø som appellerer til mennesker med ulik bakgrunn. Det finnes en implisitt enighet der potensielt nye medlemmer må gå overens, være behagelige og ålreite folk.

I *De organiserte* der flesteparten av medlemmene betaler medlemskontingent ser vi ingen tegn til at noen må passe inn basert på visse kriterier, men det skal sies at klubben ofte appellerer til erfarne sjåførere. Evnen til å inkludere nye medlemmer samtidig som de bevarer et tett samhold, avhenger av hvordan normer for interaksjon og deltakelse formidles og praktiseres. Dette kan på sin side skape en dynamisk, men stabil gruppestruktur som er tilpasningsdyktig over tid (Forsyth, 2019, s. 18). Alle gruppene la stor vekt på det sosiale fellesskapet innad i gruppen og i miljøet generelt. Ragnar forteller oss: «vi er litt ulike i alder, vi har ulike yrker, men når vi sitter på sykkelen, da er vi egentlig samme ulla hele gjengen», samtidig som han sier: “På ferjen når vi reiser på tur, så stopper vi og prater med folk. Folk vi ellers ikke har noen grunn til å prate med”. Eir forteller at hun opplever MC-miljøet generelt som svært inkluderende: “Og det er jo det som er så kjekt med det, at det er alt fra vaktmestere til advokater, men man merker liksom ingenting av akkurat det. Fordi de er der liksom og byr på seg selv. Det har i hvert fall imponert meg”. Knut oppsummerer noe av det samme: “uansett hva merke du kjører, eller hva klær du har når du kjører sykkel så kommer du i prat med alle”. Dette kan vise oss at dette er et miljø som inkluderer alle, uavhengig av stil, yrke, alder eller andre kriterier. De psykologiske båndene som samler enkeltindivider i et fellesskap, virker som en forpliktende mekanisme som bidrar til å opprettholde samholdet

mellom medlemmene (Fine & Corte, 2017, s. 66). Informantene snakker om åpenhet i gruppen og historiene de deler illustrerer hvordan fellesskapet har en positiv innvirkning på deres liv.

Eir smiler når hun forteller at «Det er dritkjekt å kjøre. Det er terapi, da glemmer jeg alle verdens problemer, så er det bare meg, veien og sykkelen». Det samme sier Ragnar fra *Fjellgutta* «(...) det er jo litt lidenskap ...Å, der er det bare en rustfleck jeg må få ut vekk (...) Men jeg synes det er terapi jeg». Snorre fra *De organiserte* sier at han ble medlem etter sin kones død, og at han da trengte å være en del av et større fellesskap. En lignende opplevelse kan vi se hos Brynhild når hun gikk igjennom en skilsmisse, «når ting var turbulent, så var det godt å ha noen å treffe og snakke med». Thor på sin side fant frem sykkelen igjen etter flere års pause da en kompis av han skilte seg og de ble medlemmer i klubben, i tillegg hadde han også filosofert en del om dette med gruppetilhørighet:

«(...) fordi det som kjennetegner mannfolk (...), hvis jeg snakker for meg selv, (...), så utover det som er fellesskap og jobb, så er det ikke så mange andre fellesskap. Jeg bor i blokk, og der kan man dyrke det fellesskapet som finnes i blokker, men det er ikke noe særlig mer enn at du treffer folk og har et forhold til dem. Men her er det hakket mer. Her har du bekjente du har hatt over lengre tid, og her har du også dette greiene med at det er folk som du har kjent for over ti år siden, som du treffer igjen, og som du kan identifisere deg med». (...) Sånn sett, det som betyr noe, tror jeg, er at når du skal tenke på familien som den indre sirkelen, så har du kanskje noen i den nummer to, men i nummer tre så har du kanskje disse bekjentskapene som er der og som betyr så mye».

Disse utsagnene kan knyttes til Charles H. Cooleys begrep *primærgrupper* som kjennetegnes ved intime, ansikt-til-ansikt relasjoner som påvirker holdninger og verdier til individene (Cooley, 1909, s. 23; Forsyth, 2019, s. 5-6). Begrepet er et produkt av tidlig 1900-tallet da nærfamilie og nærsamfunnet tradisjonelt var våre nærmeste allierte og de teknologiske framstegene gikk langsomt. Vi ser det derfor som rimelig å sette begrepet i et mer moderne lys, som gjenspeiler den mer dynamiske samtiden vi lever i. Våre MC-grupper viser alle karakteristikkene som står i stil med primærgrupper, men forskjellen er at de ofte er større, mer dynamiske og mindre isolert enn primærgruppene Cooley beskrev. I tillegg er dette ofte mennesker som har funnet hverandre på egenhånd i voksen alder. Forsyth på sin side påpeker at selv om gruppedlemskap ikke ansees som et like viktig mellommenneskelig forhold som

nære vennskap og kjærlighetsforhold (Forsyth, 2019, s. 65), ser vi at MC-gruppene fungerer som viktige sosiale enheter der medlemmene finner både tilhørighet og identitet. De tjener som en arena for emosjonell støtte og personlig utvikling, som fungerer som en buffer mot følelser av isolasjon og ensomhet. Eir finner terapi og en flukt fra hverdagens problemer gjennom motorsykkelkjøring, for Snorre og Brynhild tilbyr gruppen et støttesystem og et tilhørighetsfellesskap gjennom vanskelige livsomveltninger. Dette viser oss at den moderne dynamiske primærgruppen, som vi har valgt å kalle den, tilbyr emosjonell støtte og gir følelse av fellesskap og identitet som oppleves som svært viktig for informantene.

Flere av informantene delte erfaringer om hvordan de gjenopptok sin interesse for motorsykkelkjøring da barna ble eldre og fritiden økte, og dette ser vi tilfeller av på tvers av gruppene. Ut ifra utsagn fra våre informanter kan det se ut til at tiden etter barna flytter ut gir nye muligheter til å engasjere seg i aktiviteter som de ikke har prioritert på flere år. En kan tenke seg at gjenopptakelsen av motorsykkelkjøring ikke bare en tilbakevending til en tidligere hobby, men også en renessanse av en viktig del av deres egen identitet og lidenskap, og gir nye muligheter til å søke samhold med likesinnede.

Vi ser at det er en stor omsorgsfølelse blant medlemmene i gruppene, og Thor snakker om dette i forbindelse med førerutviklingskursene de årlig arrangerer:

“Men jeg tror dere skal legge merke til at det er en genuin omsorgstanke. Det er en vilje til å forbedre noen både for egen del, men også for kollektivet sin del. (...) Jeg skal ikke bli for filosofisk nå, men poenget her er at jeg tror at vi mennesker flest vil hverandre godt, og det er et miljø der de møter like sinn, altså det er på en måte lett å kunne tilføre noen som er positivt, om det er en søndagstur eller om det er en hyggelig prat en mandag, eller en tulleprat en mandag, om man treffer noen i Oltedal eller en annen plass du kjenner, da på tur, så er det at noen orker å ta på seg å lage til kurser og arrangementer. Jeg tror at det er en del av det som skaper tryggheten.”

Snorre poengterer også viktigheten av disse førerutviklingskursene:

(...) du blir ikke en flink sjåfør av en dag i (...), men du blir en mye flinkere sjåfør. Jeg gjør det jo fordi jeg vil ha det kjekt og ha det godt å leve lenge i landet. Jeg har ikke lyst til å kjøre meg i hjel. Jeg merker veldig god effekt (...).

Thor sine ord om omsorg mellom gruppens medlemmer ble synliggjort da en av forfatterne selv deltok på førerutviklingskurs arrangert av *De organiserte*. Kurset kombinerte både teorigjennomgang med en trafikkklærer samt praktisk kjøretrening på bane. Deltakere var både medlemmer fra klubben og andre klubber i distriktet, i tillegg til enkeltpersoner interessert i en oppfriskning av egne ferdigheter. Dette har gitt oss innsikt i hvordan slike arrangementer fungerer som sosiale og læringsmessige knutepunkter i MC-miljøet, og at dette er viktige sikkerhets- og velferdstiltak med et genuint ønske om å skape noe bra for fellesskapet. Den deltakende observasjonen viser også at selv om kurset i all hovedsak er rettet mot ferdighetsutvikling, spiller det også en viktig rolle i å styrke fellesskapsfølelsen blant motorsykkellentusiaster. Underveis i kurset skjedde det to nestenulykker der en av førerne fikk en utforkjøring mens den andre veltet på banen. Kjøringen stoppet opp, og flere av de andre førerne strømmet til og hjalp de forulykkede.

“In a community we can count on each other's good will. If we stumble and fall, others will help us to stand on our feet again” (Bauman, 2011, s. 2)

Det var mange frivillige som stilte opp denne dagen for at arrangementet skulle foregå så sikkert som mulig. Harald fortalte oss underveis i intervjuet: “Det er mange som stiller opp frivillig og bidrar med dugnadsinnsats”, og Thor bekrefter dette når han sier at "dugnadsånden er der når du spør etter den". Det frivillige dugnadsarbeidet som gruppene legger bak seg bekrefter den genuine omsorgstanken som Thor tidligere fortalte oss om, og er sentralt for vedlikeholdet av fellesskapet som den felles interessen for motorsykkel er bygget rundt (Tjora, s. 110). Omsorgstanken ser vi også i *Fjellgutta*, som opplevde en skremmende nestenulykke der det holdt på å gå alvorlig galt for en av mennene. Dette ble det snakket om under intervjuet, og det var tydelig noe som satte preg på hele gruppen, selv den dag i dag. Denne hendelsen og måten den beskrives av gruppen viser at medlemmene ikke bare er opptatt av sin egen velferd, men også av de andres sikkerhet og trygghet. Dette peker mot at det er en sterk gruppekoherens og et felles verdigrunnlag som fremmer samhold og identitet mellom medlemmene, noe som er kjernen i konseptet om gruppedynamikk (Fine & Corte, 2017; Forsyth, 2019). Fortellingene kan vise oss hvordan felles historier og hendelser er fundamentale for å forme de sosiale båndene som knyttes blant medlemmene. Det er tydelig at sosial støtte og omsorg er avgjørende for informantene. Gruppene tilbyr et støttende fellesskap hvor medlemmene finner omsorg i møte med personlige utfordringer. Gjennom

engasjement i gruppeaktiviteter som motorsykkelturer, kurs og regelmessige møter, utvikler medlemmene dype og meningsfulle relasjoner. Dette bidrar til sterkere sosial integrasjon og bygger en felles identitet, og viser oss at det personlige og det kollektive er tett integrert.

5.2 Glede, moro og opplevelser som en sosial forpliktelse

“Det er noen i gruppen som av og til trenger å bli påminnet om at livet handler om å kose seg også”.

Eir

I denne delen av analysen forsøker vi å svare på følgende: “På hvilken måte fungerer moro og felles opplevelser som en sosial forpliktelse i MC-grupper?”. Gleden ved å kjøre motorsykkel og verdien av selve turen står som noe av det mest sentrale i samtalene med informantene. Deltakerne snakker om kjøreturene som en avkobling fra hverdagen. De fremhever at det handler mer om turen i seg selv enn selve destinasjonen, det handler ikke om å komme raskest mulig fra A til B, men en måte å nyte frihet og avslapning. Snorre forteller oss:

"Altså, hvis jeg har det travelt, så tar jeg et fly. Hvis jeg skal ha det raskt, kjapt og effektivt, så tar jeg en bil. Hvis vi kjører motorsykkel, så er det på tur. Så tar det litt lengre tid å kjøre motorsykkel. For da er du på tur, da skal du stoppe og drikke kaffe”.

Knut bekrefter: “Det er som Odd Børresen synger at; når du legger til kai så er turen ferdig, og du ønsker at turen skal vare lengst mulig”. De var alle enige med Snorre når han påpekte: “Det er ikke noe poeng i å komme fort frem, for da er du plutselig hjemme igjen, og da er turen over. Det er jo ikke noe ålreit at ferien er over”. Dette samsvarer med Fine & Cortes (2017) budskap om at moro og gleden ved felles turer er et essensielt element for gruppers kohesjon og langvarighet. Moro, i dette tilfellet gjennom felles turer, blir sett på som et kollektivt prosjekt som bidrar til medlemmenes følelse av tilhørighet og forpliktelse til gruppen. Dette kan igjen skape en sterkt sosialt forpliktelse som binder nåværende medlemmer tettere sammen, men også tiltrekke nye medlemmer gjennom løftet om delte gledesfylte opplevelser (Fine & Corte, 2017, s. 66).

Når vi spør om hva som er gøy, får vi forskjellige svar fra informantene. I *De organiserte* svarer Snorre: “Gøy er annerledes når man er 16 år kontra 60”. Vi ser her at alder har en betydning for hvordan man oppfatter moro og hva det innebærer. Tidligere hadde klubben flere fester i løpet av året, men med tiden har dette endret seg til en årlig grøttest og en pinnekjøtt-middag hjemme hos Thor. De anser seg som ferdige med festlivet, og finner heller andre alternativer som er mer tilpasset gruppen i dag. Humoren og spøkene sitter løst mellom informantene. De spøker med at de fort kan more seg på andres bekostning, men på en spøkefull og inkluderende måte som Olav påpeker: “Hvis noen har kjøpt en kinasykkel⁴ så hadde jo det vært noe som kunne harseleres med, men det må være en inkluderende mobbing, ikke sant». «En gruppe der bare noen deltakere har det gøy, spesielt på bekostning av andre, vil være ustabil. En slik gruppe vil skape en grense som skiller de som er på innsiden fra de som er på utsiden» (Fine & Corte, 2017, s. 74, vår oversettelse). Hvis denne “inkluderende mobbingen” fører til god stemning kan den generere en god porsjon EE (Collins, 2004, s. 47–49) som igjen vil styrke samholdet i gruppa, samtidig som det bekrefter hvem som er med på spøken og hvem som står utenfor. Moro og latter har en dobbel funksjon i gruppedynamikken. På den ene siden kan humor bidra til å styrke fellesskapet og skape en følelse av samhörighet, spesielt når det inkluderer alle medlemmene på en inkluderende måte. Likevel poengterer Fine & Corte: «(...) Som en form for makt vil *moro* i noen tilfeller fungere for å utøve kontroll over andre; i andre tilfeller gjenvinner *moro* makt utenfra og integrerer den i gruppen, men begge ser *moro* som en strategi i en uformell, men omstridt mikropolitikk» (Fine & Corte, 2017, s. 78, vår oversettelse). Kort forklart betyr dette at *moro* kan ha ulike roller i forhold til makt og kontroll, og kan brukes som et verktøy for å oppnå disse.

Ut ifra intervjuene kan vi trekke frem nytelse som en sentral del av det å kjøre motorsykkel, enten det er å kjøre alene eller sammen med noen. Fine & Corte poengterer at nytelse er noe av essensen i det å ha det moro sammen (2017, s. 66). Informantene deler ivrig historier om felles kjøreturer, uventede opplevelser og humoristiske øyeblikk som oppstår underveis. Eirik forteller om intercom-anlegget de deler for å opprettholde en felles kommunikasjonskanal under kjøreturene: “Det blir god stemning og det er mye lott og løye på kommunikasjonen. Vi kommenterer det vi ser, eller så har noen en god vits, eller noen strofer som tas på sparket kanskje”. Det kommer tydelig frem at de mange historiene de deler står som en sentral del av fellesskapsfølelsen. De ler og snakker mye om de delte opplevelsene de har og minnene de

⁴ Ett uttrykk for motorsykler produsert i Kina som ikke er like veletablerte merker og som har lavere symbolstatus, enn anerkjente motorsykkelmerker produsert i henholdsvis Japan, Europa og USA.

deler. Dette er en måte å se tilbake på samtidig som det bidrar til et felles ønske om å skape nye minner sammen i fremtiden (Fine & Corte, 2017, s. 67).

The biker ladies anser også moro som en sentral del av fellesskapsfølelsen. “Vi har det jysla gøy⁵ i lag” utbryter Eir, og alle ler. Latteren sitter løst mellom grupped medlemmene og store deler av intervjuet går med på å le. De snakker om alt, forteller historier om morsomme opplevelser og ser oppriktig ut til å trives godt i hverandres selskap. De sier selv at de ikke har felles kommunikasjonssystem siden de da hadde “tatlet seg vekk⁶”, så derfor benytter de heller en annen tilnærming der de: “vifter og vinker til hverandre” som de mener fungerer veldig bra. Informantene i *Fjellgutta* forteller at «Vi har en egen språkbruk og humor som bare vi forstår». Begge disse gruppene har en noe annerledes stemning seg imellom, siden gruppene er utelukkende basert på nære relasjoner og vennskap som igjen bærer preg av en mer gjennomgående felles historiefortelling. Der *De organiserte* er en gruppe bestående av et mye større antall medlemmer der mange har vært med i flere år, vil gruppedynamikken potensielt utartes annerledes enn i de to mindre gruppene: «En gruppe med mange medlemmer som nettopp har blitt med, vil være annerledes enn en gruppe med en lang historie og medlemmer med veteranstatus» (Forsyth, 2019, s. 8, vår oversettelse). Fellesturene til Oltedal, årlige landstreff og de planlagte søndagsturene bidrar til å skape nye minner og gode historier.

Et delt narrativ refererer til en felles fortelling eller en sett av historier som medlemmene i en gruppe deler og identifiserer seg med. Dette bidrar til å forme gruppens identitet og kultur (2017, s. 76-78). Thor forteller oss at klubben er en del av et landsdekkende nettverk bestående av flere avdelinger, og sier: «vi identifiserer oss i felleskap på noe som vi har til felles. Og det tror jeg faktisk er styrke, for hadde det bare vært en vennegjeng som møttes litt her og der og sånne ting, så hadde dette vært vekke for 30 år siden». Fine & Corte argumentert for at disse felles narrative hjelper til med å styrke båndene mellom grupped medlemmene ved å gi dem en felles historie og verdier (2017, s. 76).

⁵ Rogalandsk dialekt for «veldig gøy».

⁶ Rogalandsk dialekt for «snakket seg vekk».

5.3 Ritualer, symboler og regelmessige turer

“Det er jo det som er essensen i det hele. Det er jo rett og slett det å kjøre.

Så er det jo mye kjekkere å kjøre i lag” Leif

Tredje del av analysen innebærer Forsknings spørsmål 3: «Hvordan bidrar bruk av symboler og ritualer til å forme og opprettholde fellesskapsfølelsen innad i MC-grupper?». Dette kan belyses gjennom Randall Collins' teori om interaksjonsritualer. Teorien hjelper oss til å forstå hvordan de regelmessige samlingene og turene er ritualer som skaper en følelse av tilhørighet og solidaritet blant medlemmene (Collins 2004). For *De organiserte* er typiske ritualer deres ukentlige kaffetreff, onsdagsturen til Oltedal, landstreffet og førerutviklingskursene på bane. Det samme ser vi i de to andre gruppene, bl.a med *Fjellguttas* årlige julebord og sommertur, og *The biker ladies'* faste tirsdagstur. Vi ser også noen ritualer som går igjen på tvers av gruppene, deriblant softis, mat og kaffe. Disse ritualene genererer EE, som er sentralt for å opprettholde medlemmenes engasjement for gruppen. Positiv EE betyr at individene som deltar i interaksjonen sitter igjen med en følelse av mer energi, glede, entusiasme og økt sosiale bånd til mennesker som deltar i interaksjonen (Collins, 2004, s. 47-49).

Når medlemmer av en MC-gruppe samles for tur, er det ikke bare den fysiske aktiviteten som er viktig, men også den felles gleden og entusiasmen som deles underveis. Det kan være latter, spøk og generell moro som øker den emosjonelle energien i gruppen. Disse øyeblikkene hvor gruppen er samlet og deltakerne deler følelser, kan virke som et sterkt lim som binder dem sammen. Dette bekreftes av Leif: “jeg har gledet meg til neste tur siden jeg parkerte etter forrige tur, og nå kjenner jeg at det kribler, for nå har jeg bare noen få måneder igjen, så jeg er så klar”. En uttalelse som passer med Collins' definisjon av EE: «Emosjonell energi [EE] hos individet: en følelse av selvtillit, oppstemthet, styrke, entusiasme og initiativ til å handle» (Collins, 2004, s. 49).

Felles symboler er det som bringer medlemmene av en gruppe sammen på tvers av tid og sted, i form av at det minner dem om sin tilhørighet i gruppen. Dette er beskrevet i Collins' analyse av hvordan amerikanere ble samlet rundt felles symboler etter terrorangrepet 9/11 (Collins, 2004, s. 88-95). Hvis gruppen på sin side er slepphendt i å opprettholde sine rituelle møter, så vil symbolene med tiden svinne hen. Det er derfor viktig at disse interaksjonsritualene gjentas over tid (Collins, 2004, s. 91). Men hva er egentlig de felles symbolene i våre tre grupper? Et

naturlig utgangspunkt da vi startet å jobbe med denne oppgaven var å anta at motorsykkelen var det sterkeste symbolet, som vi kan lese om i D. Mark Austin (Austin 2009) artikkel om større BMW-stevner i USA. Der er motorsykkelen og dens merke et tydelig symbol for gruppen, og det samme gjelder kjøreklær og utstyr ellers. Hos oss kan det derimot tolkes i den retning at motorsykkelen heller blir et naturlig samlingspunkt som bidrar til å skape felles opplevelser, som igjen blir omgjort til gode historier. Felles historiefortelling stod som et sentralt tema gjennom alle tre intervjuene. Å dele historier over en kopp kaffe er, i likhet med turene, et rituale gruppene deler. Da er det ikke urimelig å påstå at selve historiene blir et sterkt symbol i alle gruppene.

Når det kommer til betydningen av bruk av symboler, ser vi at Hells Angels⁷ og andre 1%-motorsykelklubber er ekstremt opptatt av å beskytte disse. Symboler er ikke bare en viktig del av klubbens identitet, men også en betydelig inntektskilde gjennom salg av merkede tilbehør og t-skjorter (Kuldova, 2019; Pileberg, 2016). Det kommer klart fram gjennom våre tre intervjuer at merker på kjøreklær og type motorsykel ikke er viktig for gruppens samhold, men hva de skaper rundt den. I *De organiserte* sier de at de ikke er så opptatt av å bruke merker eller symboler som viser omverdenen hvor de hører til. Noen av medlemmene bruker pins eller et lite merke på sykkelen eller jakka, men dette er helt frivillig. Snorre forteller: "Jeg har lovet ungene dyrt og hellig at de skal slippe å se pappaen sin med et stort ryggmerke, tatovering og sånt".

Damene i *The biker ladies* sier at man "tager hva man haver" av klær og utstyr, det er ikke så viktig for dem. Selv om noen av damene var mer opptatt av å se "fresh og fancy" ut på sykkelen, hadde ikke dette noe med bruken av visse typer merker å gjøre, men heller å skille seg ut på en positiv måte med "bling-bling" og sterke farger. De ønsker ikke å bli satt i bås. *Fjellgutta* samtykker i at: "vi er ikke en MC-klubb, det er mer sånn kjøreklubb, at vi er i lag og kjører i lag", og "det med ryggmerke og sånn, det har ikke noe å si. Vi hører til hverandre likevel når vi kjører." De har ikke noe behov for å signalisere til omverdenen at de hører sammen. Her kan Collins' teori bidra til å forstå hvordan felles turer og samlinger ikke bare er sosiale begivenheter, men også viktige ritualer som genererer EE, styrker fellesskapsfølelsen og sikrer gruppens langsiktige samhold.

⁷ En av de mest utbredte 1% MC-gruppene globalt.

5.3.1 Medaljens bakside

«Det er de samme forholdene som knytter medlemmene sammen, som definerer hvem som havner utenfor gruppen» (Forsyth, 2019, s. 8, vår oversettelse).

Samhold og fleksibilitet har både fordeler og ulemper. Under intervjuet med *De organiserte* kom det frem at det for et par tiår siden var en intern konflikt innad i klubben der noen av medlemmene mente at klubben hadde blitt for løs, og ikke opprettholdt en viss standard som var ønskelig for hvordan en MC-klubb skulle presentere seg selv. Disse medlemmene meldte seg senere ut, da både klubbmerker og en viss "MC punch"⁸ for disse ble sett på som viktigere enn fleksibilitet. Dette viser oss at noe som kan virke utelukkende positivt kan ha negative konsekvenser. Når indre konflikter og uenigheter, samt majoritetens fastsatte grenser, fører til at noen velger å trekke seg tilbake eller føler seg tvunget til det, blir det tydelig at solskinnshistorier ofte har en mørk side; "The dark side of fun" (Fine & Corte, 2017, s. 78).

Selv i de to uorganiserte gruppene kommer det fram at det er visse krav for å passe inn, selv om disse kriteriene er abstrakte fenomener som personlighetstrekk og humør. Vi finner altså grensesettinger i alle tre gruppene. Ifølge Collins' interaksjonsritualer er grensesetting viktig for å definere hvem som er inne, og hvem som er ute av gruppen (Collins, 2004, s. 48).

«Vi er alle så forskjellige», påpekte Eir fra *The biker ladies* da vi spurte om opplevd gruppepress innad i gruppen, i dette tilfelle om merker på kjøreklær. Selv om deltakelse i grupper styrker samhold og identitet, kan gruppepress være en ulempe. Folk tilpasser seg gruppenormer og press, selv om de kanskje ikke ville gjort det ellers (Forsyth, 2019, s. 23). Arne i *Fjellgutta* reflekterte over gruppepress da han snakket om hvordan han følte seg nødt til å skaffe seg en motorsykkel og ta lappen for å bli del av fellesskapet. Han sier følgende:

(...) Og jeg kunne jo ikke sitte alene mens de kjører på tur. Men etterpå så ... Jeg angret ikke, det er det kjekkeste jeg har gjort. Altså, det er det beste jeg har funnet på ... Ikke funnet på selv, tydeligvis, men ... Det er helt unikt”.

Intervjuer spør spøkefullt: ...Gruppepress?

Arne: “Ja, positivt gruppepress. Det er veldig kjekt”.

⁸ MC punch: at klubben har en tydelig motorsykkel-estetikk, gjerne med store logoer på jakkene og andre identifiserende markører.

Dette er et eksempel på en form for gruppepress der deltakelse i gruppeaktiviteter er nøkkelen til sosial inkludering. I dag er ofte motorsykler, kjøreutstyr og førerkort svært kostbart og en stor investering som mange gjerne ikke har råd til. Samtidig har alle medlemmene i *Fjellgutta* investert i felles kommunikasjonsutstyr, som også er kostbart. Hvis en eller flere av medlemmene ikke har dette, vil de ikke være med på de morsomme spøkene og praten som foregår underveis på turene. Dette kan, som nevnt tidligere, føre til negativ EE og svekke fellesskapsfølelsen. Det vil i tillegg fungere som en grensesetter for hvem som er inne, og hvem som er ute (Collins, 2004, s. 48; Fine & Corte, 2017, s. 78).

6. Konklusjon

Gjennom dette prosjektet har vi utforsket hvordan felles turer, symboler, og ritualer bidrar til å forme og opprettholde samhold innad i MC-grupper. Funnene understreker at selv om medlemskap kan være løst definert (Forsyth 2019), opprettholdes likevel et sterkt samhold, inkludering og en følelse av tilhørighet. Cooleys begrep om *primærgrupper* (1909) kan, gjennom våre funn, sees i et mer moderne lys. I motsetning til de tradisjonelle primærgruppene som består av nærfamilien og mennesker vi ellers ikke «velger selv», er våre grupper mer dynamiske i sammensetning, og kjennetegnes ved sterke personlige bånd mellom medlemmer på tross av at de ikke er født inn i hverandres liv på samme måte som familie og nærsamfunnet. Vi finner eksempler på hvordan samspill, delte fortellinger og forpliktelser ikke bare formidler glede og tilhørighet, men også kan stabilisere og vedlikeholde gruppens kohesjon over tid. Disse dynamikkene tilbyr en annerledes måte å forstå hvordan grupper fungerer og opprettholdes i en verden som stadig blir mer fragmentert og individualisert. Vi velger å kalle våre tre grupper for *moderne dynamiske primærgrupper*.

Randall Collins' teori om *interaksjonsritualer* (2004) gir oss et rammeverk for å forstå hvordan regelmessige felles aktiviteter, som kjøreturer og softis-spising, har en funksjon som fremmer videre samhold i gruppen. Hyggelige opplevelser og den emosjonelle energien som genereres via disse vil forsterke båndene mellom medlemmer, og derfor bidra til en dypere følelse av gruppeidentitet og solidaritet. Videre har vi sett at gleden ved å kjøre motorsykkel og de kollektive opplevelsene som medlemmene deler, fungerer som en sosial forpliktelse som beskrevet av Fine & Corte (2019). Moro og felles nytelse er sentrale aspekter av gruppens kohesjon, og det er disse øyeblikkene av delt glede og humor som styrker gruppens samhold over tid. Alle disse aspektene er fundamentale mekanismer som opprettholder de sosiale båndene og den kollektive identiteten i MC-fellesskapet.

For å svare på problemstillingen *Hvordan påvirker felles turer, symboler og ritualer samholdet i MC-grupper?* kan vi i lys av våre funn konkludere med at de sosiale båndene og den felles historiefortellingen ofte er sterkere og mer bindende enn de fysiske symbolene. Det er den gjensidige omsorgen, den felles gleden og de delte historiene og turene som er symbolene og hjørnesteinene i samholdet, og som styrker fellesskapet innenfor våre tre MC-grupper. Det er disse elementene vi ser at binder individene sammen, gir en solidaritet og

tilhørighet som går utover den individuelle kjøregleden. Det er stort fokus på inkludering og åpenhet blant våre informanter, og det er tilsynelatende få krav for innpass i fellesskapet. Det finnes derimot noen grensesettinger for hvem som er innenfor og hvem som er utenfor, og videre kommer det fram at gruppepress er en naturlig del av gruppedynamikken. Dette ser vi gjennom ulike kriterier for innpass, deriblant krav om en viss type personlig karakter og holdninger hos potensielt nye medlemmer.

Det er vanskelig å generalisere basert på våre funn, da vårt utvalgt på tre fokusgrupper ikke nødvendigvis er nok til å trekke konklusjoner om at dette gjelder resten av landets motorsykkelmiljø. Det er derimot ikke usannsynlig å tenke seg at vi vil finne igjen mange av de felles trekkene våre grupper har vist hos andre MC-grupper, deriblant gleden av turkjøring, samtaler over kaffe og softis, og ikke minst den moro og glede som bidrar til at ritualene gjentas over tid. Gjennom dette prosjektet ser vi tydelig at grupper og tilhørighet spiller en viktig rolle i individers hverdagsliv, og derfor anbefaler vi videre sosiologisk forskning på grupper og gruppedynamikk. "A sociology without groups is an incomplete and thin discipline" Gary Alan Fine (2012, s. 172).

Til slutt vil vi konkludere med at møtene med våre informanter har generert store mengder positiv EE hos forfatterne av denne oppgaven.

Litteratur

- Austin, D. M. (2009). Ritual and Boundary Distinction in a Recreational Community: A Case Study of Motorcycle Rallies and Riders. *Qualitative Sociology Review*, 5(2), Artikkel 2.
<https://doi.org/10.18778/1733-8077.5.2.04>
- Bauman, Z. (2011). *Community: Seeking safety in an insecure world* (Reprinted). Polity Press.
- Collins, R. (1998). *The sociology of philosophies: A global theory of intellectual change*. the Belknap press of Harvard university press.
- Collins, R. (2004). *Interaction Ritual Chains*. Princeton University Press.
- Cooley, C. H. (1909). *Social Organization; a Study of the Larger Mind*. C. Scribner's sons.
- Fine, G. A. (2012). Group Culture and the Interaction Order: Local Sociology on the Meso-Level. *Annual Review of Sociology*, 38, 159–179. JSTOR.
- Fine, G. A., & Corte, U. (2017). Group Pleasures: Collaborative Commitments, Shared Narrative, and the Sociology of Fun. *Sociological Theory*, 35(1), 64–86.
<https://doi.org/10.1177/0735275117692836>
- Formo, T. (2019, februar 19). *Motorsykkelen var tidligere ute enn bilen i Norge*. Motorhistorisk klubb Drammen. <https://mhkd.no/oppslagstavla/motorsykkelen-var-tidligere-ute-enn-bilen-i-norge/>
- Forsyth, D. R. (2019). *Group dynamics* (7. utg.). Cengage.
- Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Cappelen akademisk forl.
[https://www.nb.no/search?q=oaiid:"oai:nb.bibsys.no:990803328114702202"&mediatype=bøker](https://www.nb.no/search?q=oaiid:)
- Helseth, L. E. (2023). Kohesjon. I *Store norske leksikon*. <https://snl.no/kohesjon>
- Huserbråten, K., & Ottersen, K. (2022). *Nasjonal gjennomføringsplan for motorsykkel, moped og ATV 2022–2025* (Nr. 871). Statens Vegvesen. <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/bitstream/handle/11250/3034183/SVV%20rapport%20871%20Nasjonal%20gjennomf%c3%b8ringsplan%20MC%20%28002%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Iversen, T. (2020). *Motorsyklister og trafikksikkerhet: Trafikksikkerhetsarbeidet i Norge for motorsyklister som kjører tung MC* [Masteroppgave i Samfunnssikkerhet, Universitetet i Stavanger]. UiS BRAGE.
- KRIPOS. (2023). *Politiets trusselvurdering 2023*. Politiet.
- Krueger, R. A., & Casey, M. A. (2015). *Focus groups: A practical guide for applied research* (5th edition). SAGE.
- Kuldova, T. (2017). The Sublime Splendor of Intimidation: Outlaw Biker Aesthetics of Power. *Visual Anthropology*, 30(5), 379–402. <https://doi.org/10.1080/08949468.2017.1371545>
- Kuldova, T. (2019). Re-thinking Solidarity at the Fringes of Consumer Culture: What Do Outlaw Bikers Have that «Brand Communities» Lack? *The Journal of Culture*, 8(1), 11.
- Njå, O., & Iversen, T. (2022). *Temaanalyse av alvorlige ulykker på ATV, moped og motorsykkel 2015-2020* (Rapport nr. 107, Universitetet i Stavanger). UiS.
<https://ebooks.uis.no/index.php/USPS/catalog/book/170>
- NMCU. (2013). *Gatemotorsyklistene og 1% klubbene* [PDF notat]. www.nmcu.org.
https://nmcu.org/wp-content/uploads/2022/08/NOTAT_NMCU-og-1-klubbene_2013.pdf
- NMK. (2024). *Historie*. Norsk Motor Klubb. <https://www.nmk.no/historikk/>
- Pileberg, S. (2016, august 22). *MC-klubber verner om verdifulle symboler—Institutt for arkeologi, konservering og historie*. Universitetet i Oslo.
<https://www.hf.uio.no/iakh/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2016/mc-klubber-verner-om-verdifulle-symboler.html>

- Satō, I. (1991). *Kamikaze biker: Parody and anomy in affluent Japan*. University of Chicago press.
- Schmid, C. J. (2020). Ethnographic Gameness: Theorizing Extra-methodological Fieldwork Practices in a Study of Outlaw Motorcycle Clubs. *Journal of Contemporary Ethnography*, 50(1).
<https://doi.org/10.1177/0891241620964945>
- Sivertsen, A. K. (2020). "Lukta av lær, olje og tørr asfalt" Bodø Motorsykkellub – Attraktiv og synlig organisasjonskultur? [Master i Human Resource Management, Nord universitet].
https://bibsyst-almaprmo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BRAGE11250%2F2679328&context=L&vid=UBIS&lang=no_NO&search_scope=default_scope&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=default_tab&query=any,contains,Motorsykkellub&facet=rtype,include,masteroppgave&facet=lang,include,nor&ofset=0
- Stuvøy, I., Tøndel, G., & Tjora, A. (Red.). (2022). *En smak av forskning—Bacheloroppgaven som prosjekt, prosess og produkt*. Cappelen Damm Akademisk.
- Sykes, D. M., & Kelly, K. G. (2014). Motorcycle tourism demand generators and dynamic interaction leisure. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 8(1), 92–102.
<https://doi.org/10.1108/IJCTHR-05-2013-0035>
- Tjora, A. (2018). *Hva er fellesskap*. Universitetsforlaget.
- UiO. (2024). *Nettskjema*. <https://nettskjema.no>
- Wigum, J. P., Bogfjellmo, P. H., Roche-Cerasi, I., Moe, D., & Johansen, B. M. (2023). *Sikker kjøring på motorsykkellub: Analyse av risikofaktorer ved motorsykkellubkjøring og oppmerksomhetsfordeling ved bruk av eye-tracking, intervju og video* (FoU-rapport nr. 90). Samferdselsdepartementet. https://bibsyst-almaprmo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BRAGE11250%2F3055519&context=L&vid=UBIS&lang=no_NO&search_scope=default_scope&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=default_tab&query=any,contains,Motorsykkellub&facet=rtype,include,other&offset=0

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Formål med studien

Kort introduksjon

Takk for at dere kunne stille opp til intervju. Det setter vi veldig pris på.

Målet med denne studien er å fokusere på det sosiale samholdet innenfor MC-miljøet, spesielt hvordan motorsykelgrupper fungerer som sosiale fellesskap. Vi ønsker å forstå hvordan disse fellesskapene bidrar til vennskap og gruppeidentitet blant medlemmene. Erfaringene deres gir oss en verdifull innsikt i hvordan fellesskapet rundt MC-kjøring styrker sosiale bånd. Intervjuet varer i ca. 45 min avhengig av hvor lett praten går. Noen av spørsmålene stiller vi enkeltvis, andre i plenum. Alle svar behandles konfidensielt og med største respekt for deres personvern.

La oss begynne med noen spørsmål for å bli bedre kjent med deres rolle i gruppa og erfaringer med MC-fellesskapet.

Intervjuspørsmål:

1. Bakgrunnsinformasjon

Spørsmål for å samle grunnleggende informasjon om intervjuobjektene.

- "Kan dere fortelle litt om dere selv og deres erfaring med MC-kjøring?"
- "Kjenner dere hverandre fra før, eller ble dere kjent gjennom felles MC interesse?"

2. Generell Opplevelse i MC-fellesskapet

Spørsmål for å forstå den generelle opplevelsen og oppfatningen av samhold.

- "Har dere noen faste treffpunkter eller ruter dere pleier å kjøre sammen? Hva betyr disse stedene eller turene for dere?"
- "Snakker dere ofte om visse erfaringer eller historier som har blitt viktige for gruppen? Har dere lyst til å dele en av disse historiene?"

3. Sosial Tilhørighet

Følelsen av samhold og tilhørighet i flere typer settinger.

- "Hvordan blir man en del av denne gruppa? Kan andre MC førere joine, eller er det bare dere?"
- "Er det visse handlinger eller måter å gjøre ting på når dere er sammen som du synes skiller gruppen din fra andre?"

4. Felles Interesser og Gjenstander

- "Er det spesielle typer klær, utstyr eller motorsykler som mange i gruppen foretrekker?"
- "Har disse gjenstandene eller merkene en spesiell betydning for gruppen?"

5. Sosialt samhold

Forstå hvordan gruppen bevarer samholdet.

- "Møtes dere jevnlig gjennom hele året, eller bare i sesong?"
- "Er det noen spesielle arrangementer dere pleier å delta på?"

6. Avsluttende Spørsmål

Gi intervjuobjektet en mulighet til å legge til noe eller reflektere.

"Til slutt, er det noe kult eller spesielt med MC-livet som vi ikke har pratet om som dere tenker er viktig å få med?"

7. Avslutning

- Tusen takk for at dere kunne stille til intervju. Hvis noe er uklart eller dere har noen spørsmål knyttet til din deltakelse eller til prosjektet, er det bare å ta kontakt med oss.

Vedlegg 2: Samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet *“Sosiale fellesskap på to hjul”?*

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er en bacheloroppgave i sosiologi ved Universitetet i Stavanger. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Prosjektet er en bacheloroppgave som skal undersøke det sosiale samholdet knyttet til MC-kjøring. I denne oppgaven ønsker vi å se nærmere på hvordan motorsykelgrupper fungerer som sosiale samlingspunkter og hvilken rolle disse gruppene spiller for å fremme samhold og vennskap blant medlemmene.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Institutt for medie- og samfunnsfag er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Vi inviterer deg til å delta i et intervju på grunnlag av din lidenskap og interesse for motorsykler, ettersom du som MC-fører representerer en viktig gruppe av motorsykelentusiaster. Vi ønsker å fokusere på fokusgruppeintervju, spesielt rettet mot MC-førere. Vår populasjon inkluderer et bredt spekter av motorsykelentusiaster, og utvalget er basert på en kombinasjon av kriterier som kjøretid, engasjement i motorsykelkulturen og aktiv deltakelse i MC-miljøet. Vi planlegger å danne 3-4 fokusgrupper med hver 3-4 deltakere, slik at hver gruppe får et mangfold av meninger og erfaringer. Ditt bidrag ble vurdert som verdifullt på grunn av din lidenskap og innsikt i MC-livet, og vi tror at din deltagelse vil berike kvaliteten på diskusjonen og utfallet av vår studie.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar i et intervju med meg og min kollega. Intervjuet varer i ca. 45 min. I intervjuet ønsker vi å få frem de positive sidene ved MC-miljøet, samholdet innad i gruppa og din historie og engasjement. Under intervjuet vil vi benytte en blanding av åpne spørsmål som inviterer til utfyllende svar. Det vil også være rom for oppfølgingsspørsmål for å utforske temaet videre. Dette betyr i all hovedsak at intervjuet er mer som en samtale mellom oss, enn at vi skal stille ja/nei spørsmål.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det

vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Ved Universitetet i Stavanger er det kun meg og min veileder og eventuelt prosjektansvarlig ved instituttet som vil ha tilgang til informasjonen.
- Ingen uvedkommende får tilgang til personopplysningene dine. Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Alle data blir lagret innelåst eller kryptert.

Vi kommer til å etterstrebe anonymisering av deltakernes personvern. Vi vil bruke pseudonym på navnene til alle deltakerne for ytterligere sikkerhetshensyn.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 31.07.24. Etter prosjektslutt vil dine personopplysninger, inkludert lydopptak, bli slettet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Stavanger har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Universitetet i Stavanger, ved

- Silje Hjellset Skadsheim, e-post: sh.skadsheim@stud.uis.no
- Tonje Camilla Rustan, e-post: tc.rustan@stud.uis.no
- Prosjektets veileder, Ugo Corte, e-post: ugo.corte@uis.no
- Prosjektansvarlig ved instituttet: Ragnhild Sjurseike, ragnhild.sjurseike@uis.no, tlf: 51831680
- Vårt personvernombud ved: Rolf Jegervatn, rolf.jegervatn@uis.no, tlf: 5183308

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Veileder

Studenter

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Sosiale fellesskap på to hjul», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- at intervjuet blir tatt opp (bare lyd)

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 31.07.24

(Signert av prosjektdeltaker, dato)